Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni
Administracja; ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie —— mk. miesięcznie **30000** mk. — Ogłoszenia: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż **3000** mk. przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

Rok V | **Września, sobota, dnia 3 listopada 1923 r.** | **№ 126**

Oni przy pracy

Na oficjalnych i czarnych giełdach grają już od lat pięcia na spadek marki polskiej. Działają jak wielki, zakonspirowany w żargonowym szwargocie spisek. Prowadzą kampanję może bez wspólnej komendy, ale według wspólnego planu. Nalewki zostają w najściślejszem porozumieniu ze Stradomiem a Stradom łączy się tajnym drutem konspiracji z Whitechapel w Londynie i z odcinkiem na Leopoldstadt. Ubić, za wszelką cenę ubić polski pieniądz, gdy się „Aliance Israelite Universelle" z p. Lucienem Wolffem na czele udało w swoim czasie ubić w zarodku Wielkiej Polski...

Nienawidzą Polski. Nic ich nie obchodzi jej obecna niedola. Każdy dzień haussy dolarowej przedłużają z rozkoszą dla operacji czarnogiełdziarskich, by wzmocnić rozpęd ku katastrofie. Słońce za krótko dla nich świeci, jak niegdyś dla Jozuego.

Widzimy ich — wczorajszych szmatławców — miljarderami, wykupującymi polskie fabryki, banki, kopalnie, domy. Okres obecnego gospodarczego chaosu wznosi wśród ruiny powszechnej fortuny baronów i książąt przyszłości. Rodzi się nowy feudalizm. Przewidywał go już Dostojewski, gdy pisał: „Na ruinach wojny i rewolucji światowej pozostaną tylko żydzi i ich miljardy." Czy my wiemy, ile oni codziennie kupują polskiego majątku, wywołując sztuczne baissy i haussy na giełdach, a rozporządzając potężnym kapitałem ruchomym, rozrzuconym po całej kuli ziemskiej.

Polska była dla nich przed rokiem 1914 „trupem który kopnąć należy". Nie mówili nawet już o Polsce, ale o Judeopolonji. Stali w pierwszych szeregach hakaty. W czasie wielkiej wojny przywiązali wielką część Polaków do rydwanu Wilhelma II. To im gwarantowało, że Polski nie będzie, a w półkolonji pruskiej nad Wisłą — będą pod najwyższą opieką Berlina — gospodarzami. Przyjęli z entuzjazmem rząd lubelski i Moraczewszczyznę, z jeszcze większym przyjmowali — gdzie mogli — Litwinów i bolszewików. Gdy minister wojny, przerażony zdradą, izolował pewną część żołnierzy żydowskich w obozie, podniósł się wrzask jerychoński: Jak można odbierać im sposobność do szpiegowania i zdradzania?

Bolszewicy zawiedli — na razie. Za to na terenie Ligi Narodów jest jeszcze nadzieja wygranej. Tam są sojusznicy, tam wielki wpływ wywiera kapitał i prasa żydowska. A tu w kraju podnosi się ad usum Genewy alarmy z powodu krzywd i niesprawiedliwości. Bo oto bezczelne goje śmią twierdzić, że uniwersytety są polskiemi instytucjami, a miasta winny być warsztatem polskiej kultury, rząd ma jeszcze odwagę zwracać się „do obywateli, którzy czują po polsku", a nawet odważa się tym krajem rządzić większość polska...

Pracują również od dołu. „Nikt nie zastąpi żydów, jeżeli chodzi o propagandę anarchji — pisał I. Grabowski. Bez żydów niepodobna zrobić żadnej rewolucji jak bez zarazków cholery nie można zachorować na cholerę". Od czasu do czasu jakaś rozprawa sądowa rzuci światło na tę podziemną robotę, częściej widzimy jej skutki w strajkach i zamachach. Przedsiębiorstwo rewolucyjne rozporządza kapitałami ogromnymi. A kapitały są tego samego pochodzenia, co i apostołowie rewolucji.

Siedzą także w redakcjach. Jeden jest sjonistą, inny socjalistą, jeszcze inny polskim liberałem lub konserwatystą. Z poza swych stolików plują na polskie państwo, na rząd, na prawo narodu polskiego do gospodarowania na swej ziemi. Patrjotyzm nazywają „nacjonalistycznem znikczemnieniem", katolicyzm „ciemnotą klerykalną". Niszczą etykę, drwią z ideałów i sieją nikczemność. Torują drogę do przyszłej judeokracji. Każdą zniżkę marki, każde niepowodzenie Polski zagranicą witają wyciem radości. Obecnie sądzą, że ich godzina się zbliża. Grożą Polsce strajkiem powszechnym. Właśnie dzisiaj, gdy w Saksonji i Turyngji rządzą sowiety i gdy na Górnym Śląsku komunizm hula, a wojska Trockiego gromadzą się nad Berezyną...

Widzimy ich wszędzie przy tejsamej pracy. Coraz więcej na nich brylantów, a coraz więcej buty w spojrzeniu i manierach. Defraudanci podatkowi to oni, najbardziej cyniczni spekulanci to oni, redakcje socjalistyczne i jaczejki komunistyczne to oni... Redakcje polskie otrzymują stale listy, wawołujące do krucjaty przeciw tej miljonowo-głowej Hydrze. Korospondenci łudzą się co do skutków swej publicystyki. Teraz potrzeba czegoś więcej. **Sam Naród musi się rozpłomienić gniewem strasznym i podjąć walkę nieubłaganą. Musi ta walka stać się wielkim i świętem celem miljonów Polaków.** Jeśli to się nazwie nietolerancją, to niech żyje nietolerancja! Byleby żyła Polska. Innego wyjścia nie ma, jeśli **chcemy żyć jako państwo.**

Czy chcemy żyć?

Dwie uroczystości w Warszawie

Dwie poważne uroczystości obchodziła stolica w ostatnich dniach. W sobotę i niedzielę święcono pamięć 150-ej rocznicy Komisji Edukacyjnej, a w poniedziałek dokonano uroczystego złożenia prochów „Wielkiego Polaka", śp. Andrzeja Zamoyskiego, do katakumb św. Krzyża.

Pierwsza uroczystość rozpoczęła się odsłonięciem tablicy pamiątkowej w gmachu szkolnym tramwajów miejskich. Uroczystość tę zaszczycili obecnością swą p. Prezydent Rzeczypospolitej, Ks. Kardynał Kakowski, ministrowie Głąbiński, Kiernik, Osiecki i inni wysocy urzędnicy. Przemówienia wygłosili p. prezydent miasta Jabłonowski, dr. Łoziński, prezes Rady miejskiej p. Baliński. Po odsłonięciu tablicy przez p. Prezydenta odegrała orkiestra pracowników tramwajowych „Rotę", poczem odbyło się zwiedzanie gmachów szkolnych.

Szkoła tramwajów miejskich otrzymała nazwę Księdza St. Konarskiego.

O godzinie 5 rozpoczęła się Akademja Nauczycielstwa Polskiego ku uczczeniu 150-tej rocznicy śmierci Ks. Stanisława Konarskiego i ustanowienia Komisji Edukacyjnej Narod. Odczyt wygłosił profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Ig. Chrzanowski, p. t.: „Wielka rocznica".

Prof. Chrzanowski postawił sobie za cel odczytu wyjaśnienie trwałych wartości Komisji Edukacyjnej, uznał jej działalność na polu kultury za jeden z największych czynów dawnej Polski, bo dzięki niej zacofana Polska „jednym podskokiem wyprzedziła inne państwa" kulturą. Stworzyła ona postępową i nowoczesną szkołę, zburzyła staroszlacheckie przesądy, że lud i kobiety oświaty nie potrzebują, stała się kotwicą, która okręt ojczyzny zatrzymała nad przepaścią. Targowica zamordowała Konstytucję 3-go Maja i Komisję Edukacyjną Narodową, lecz ta działała swoim wpływem na szkolnictwo nasze w wieku XIX. Wilno, Krzemieniec były jej dziełem.

W dalszym ciągu wskazał prof. Chrzanowski na wychowanie młodzieży w duchu narodowym, podkreślił znaczenie nauki moralnej i na zakończenie stwierdził, że zasady Komisji Edukacyjnej stały się chlebem powszednim, że stworzyła ona idealnego nauczyciela.

Andrzej Zamoyski, syn rodziny zaprawdę wielkiej w dziejach naszych, sam wielkością starający się dorównać przodkom. Słynnem jest jego oświadczenie rzucone w twarz satrapie Paskiewiczowi po wybuchu powstania Listopadowego na zapytanie o żądanie narodu polskiego: „Allez-vous-en" (odejdźcie precz). I cała jego działalność szła w tym kierunku, by przez pracę wyrzucić precz najeźdźcę, z którym jako gwardzista narodowy walczył pod Grochowem. W dobie przed powstaniem styczniowem pan Andrzej stał się istotnym wodzem narodu, a śmiałą, bezwzględną obroną praw jego wobec Aleksandra II. zostaje skazanym na wygnanie. Zrujnowany majątkowo przez powstanie, ostatnie lata spędził w Krakowie, gdzie zmarł 29 października 1874 r., przeżywszy lat 74.

W ubiegły piątek w Krakowie wydobyto prochy śp. Andrzeja Zamoyskiego z miejsca tymczasowego spoczynku w krypcie kościoła OO. Dominikanów i ustawiono metalową trumnę w świątyni, w blaskach świec i morzu zieleni. Nabożeństwo żałobne odprawił ks. biskup Nowak w obecności wojewody Gałeckiego i dowódcy D. O. K. gen. Czikiela, rodziny, delegacji stowarzyszeń i tłumów wiernych.

Odprawiono egzekwie. Wyniesiono trumnę z kościoła i złożono na karawanie, przed którym rozwinął się długi pochód. Otwierał go oddział straży pożarnej. Za karawanem postępowali krewni śp. Andrzeja Zamoyskiego, tudzież przedstawiciele władz i delegacja weteranów. A dalej tłumy publiczności.

Pochód zamykał drugi oddział kompanji honorowej.

Za bramą dworca Zachodniego przygotowano wagon, mający przewieźć prochy bohatera do Warszawy. Przed bramą ustawiła się kompanja honorowa 20 p. p., miejsce koło wagonu otoczyła straż pożarna.

Po odprawieniu modłów, w czasie których wojsko prezentowało broń, pożegnał prochy Kazimierz Bartoszewicz.

Na drugi dzień odbyła się imponująca uroczystość złożenia prochów wielkiego patrjoty-obywatela w podziemiach kościoła św. Krzyża w Warszawie.

Lotnictwo u obcych a u nas

Do jakiego stopnia Polska jest jeszcze zaściankiem w dziedzinie lotnictwa, niech świadczą ostatnie wiadomości o postępie żeglugi powietrznej w Europie i w wielkich państwach pozaeuropejskich.

W zakładach Zeppelina w Friedrichshafen nad Jeziorem Bodeńskim, na zamówienie rządu Stanów Zjednoczonych, olbrzymi balon sterowy ZR—3 przygotowany jest obecnie do lotu z Friedrichshafen do Lakehyrst w stanie New Jersey, gdzie istnieje stacja amerykańskich balonów sterowych. Według planów, ułożonych przez amerykański departament marynarki, ZR—3, jako własność Stanów Zjedn., przeleci nad Francją, poczem skieruje się ku wyspom Azorskim, a następnie ku wyspom Bermudzkim, skąd wreszcie ku Lahehurst. Przestrzeń, którą w ten sposób przeleci, wynosi 4500 mil morskich. Wzdłuż linji wzlotu rozstawione być mają na oceanie amerykańskie okręty wojenne, aby mogły pospieszyć z pomocą w razie katastrofy. W Lakehurst ZR—3 umieszczony będzie w zbudowanym już dla niego hangarze, rozmiarów tak ogromnych, że największe budynki wydają się przy nim małemi domkami, bo też i największy statek powietrzny posiada rozmiary nielada, mianowicie 630 stóp długości i 230 stóp objętości. Zbudowany w kształcie cygara, cały z metalu, posiada motory o sile 2000 koni parowych i obejmuje cały szereg balonów, zawierających 2500000 stóp sześciennych wodoru. Gaz ten jednak zamieniony będzie w Ameryce przez hel, będący, jak wiadomo, gazem niepalnym, a zatem zupełnie bezpiecznym dla żeglugi powietrznej.

„Zrujnowane" Niemcy trudnią się intensywnie nie tylko wyprodukowywaniem statków powietrznych dla obcych mocarstw. Zarówno rząd niemiecki jak i całe społeczeństwo nie przestaje wytężać energję, by zbudować jak najsilniejszą flotę aeroplanową.

Obecnie prasa niemiecka dąży do jak najsilniejszego pobudzenia młodzieży i pozyskania maximum zaufania społeczeństwa dla rodzimej awiacji.

Popieraniem idei lotnictwa niemieckiego zajmują się pewne ugrupowania społeczne przy usilnej pomocy ministrów oświaty, przemysłu i obrony krajowej. Specjalnie pracuje się nad uświadomieniem młodzieży akademickiej i wojska, nieurzędowo propaganda zatacza szerokie kręgi wśród całego społeczeńswa.

Rząd prowadzi propagandę, zakładając prawie przy każdej uczelni stowarzyszenia sportowo-naukowe, zajmujące się przeważnie lotnictwem, tworząc muzea lotnicze, wysyłając zdemobilizowanych oficerów-lotników z odczytami, dając wysokie odznaczenia za pilotaż i wogóle popierając każdy, najmniejszy nawet, wysiłek w kierunku lotnictwa.

Stowarzyszenia społeczne, zajmujące się sprawą lotnictwa, pracują nad uświadomieniem jak najszerszych warstw społeczeństwa przez: organizowanie stowarzyszeń okręgowych, zawodów lotniczych, wystaw lotniczych, szkół pilotów, odczytów, ogłaszaniem odpowiednich artykułów w prasie i drukowanie, wydawnictwo obrazków itd. Zaznaczyć wypada, że każdy obywatel niemiecki czuje się w obowiązku złożyć choć minimalną składkę na cele lotnictwa, dzięki czemu zbiera się olbrzymie sumy na awiację niemiecką.

Nie bez goryczy czyta się te wiadomości. Społeczeństwo polskie do dziś dnia nie może się zdobyć na zrozumienie, czem jest lotnictwo dla postępu, a zwłaszcza dla obrony państwa.

Echa zamachów dynamitowych

Do wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie wpłynął wniosek oskarżający porucznika Walerego Bagińskiego i podporucznika Antoniego Wieczorkiewicza o zorganizowanie całego szeregu zamachów terrorystycznych przy pomocy bomb w różnych miejscowościach Rzeczypospolitej. Dziełem ich był zamach na Bratnią Pomoc Uniwersytetu warszawskiego, przyczem zginął prof. Orzęcki, na lokale redakcyjne „Rzeczypospolitej" i „Gazety Porannej" i na rektora uniwersytetu krakowskiego pana Natansohna. Przypomnieć należy, że zamachy te przypisywała prasa lewicowa organizacjom faszystowskim. Rozprawa odbędzie się w najbliższych dniach.

Likwidowanie strajku

Warszawa, 30. 10. W obrębie dyrekcji wileńskiej spokój, istniejący tam od samego początku ruchu strajkowego, nie został naruszony. W okręgu dyrekcji poznańskiej maszyniści w Poznaniu częściowo strajkują jeszcze, mimo to wszystkie pociągi osobowe w dniu dzisiejszym odeszły. Maszyniści strajkujący powołani zostali na ćwiczenia rezerwy i zgłaszają się do pracy. W okręgu dyrekcji gdańskiej w Bydgoszczy zastrajkowały warsztaty, natomiast wszyscy maszyniści powrócili do pracy. W dyrekcji katowickiej ruch normalny, wszystkie jednak tory stacyjne przepełnione są wagonami z węglem, które nie mogą się w tem tempie rozejść po kraju, jak tego interes i potrzeby ludności wymagają.

Warszawa, 30. 10. Likwidacja strajku kolejowego postępuje naprzód. Większość dotychczas strajkujących kolei -przystępuje do pracy i domaga się od władz rządowych ochrony przed wykroczeniami agitatorów strajkujących, usiłujących za wszelką cenę i przy pomocy wszelkich metod strajk podtrzymać. W sprawie tej zwrócił się do rządu oficjalnie Polski Związek Kolejarzy, prosząc o ochronę dla powracających do pracy.

W okręgu dyrekcji warszawskiej ruch kolejowy z Warszawy—Główna niemal jest normalny, odwołano tylko 3 pociągi podmiejskie, oraz 5 pociągów dalekobieżnych. Na prawym brzegu Wisły odwołano 15 pociągów podmiejskich. Do parowozowni w Częstochowie wysłano wczoraj z Warszawy-Główna 9 drużyn parowozowych, celem podtrzymania tamtejszego ruchu lokalnego węzłowego. Pociągi węglowe z Zagłębia Dąbrowskiego zaczęły już wychodzić. Naładowano tam dotychczas 1000 wagonów.

Warszawa, 30. 10. Władze wojskowe zostały powiadomione, że w Kutnie i Częstochowie indywidua, mieniące się komitetem strajkowym, poodbierały przemocą karty powołania na ćwiczenia rezerwy maszynistom, by im uniemożliwić spełnienie rozkazu. Rezerwiści kolejowi, którym w ten sposób karty powołania odebrano, zgłosili się jednakowoż do służby i o owym incydencie powiadomili władze swoje przełożone. Śledztwo w toku.

Lwów, 30. 10. Parowozownia w okręgu dyrekcji lwowskiej pracuje normalnie. Powołani do wojska maszyniści pełnią swe funkcje. Wstrzymują się od pracy maszyniści, nie będący w wieku służbowym. Maszyniści i pracownicy warsztatów w Stryju i Drohobyczu powrócili do pracy. W warsztatach pomocniczych parowozowni lwowskiej strajk ustał. Ruch towarowy dosięgnął 24 procent normalnego.

Warszawa, 30. 10. Położenie strajkowe na poczcie znacznie się polepszyło. Władze pocztowe w miejscowościach strajkiem objętych, opanowały położenie całkowicie przy pomocy niestrajkującego personelu pocztowego oraz organizacyj społecznych. W Krakowie uruchomiono magazyn i kasę. Telefon i telegrafy są czynne. Czynną jest również sortownia na dworcu głównym oraz oddział zagraniczny i amerykański. Poza samym Krakowem ruch strajkowy nie przejawił się nigdzie. W Katowicach służbę pocztową uruchomiono, podobnie jak i służbę w Tarnowskich Górach przy pomocy personelu pocztowego z Królewskiej Huty. Wszystkie ambulansy pocztowe są czynne. W Poznańskiem położenie jest również znacznie lepsze. Urzędnicy pocztowi [illegible] Lesznie, Żninie, Śremie i Wrześni powrócili do pracy. [illegible] samym Poznaniu w ciągu dnia wczorajszego zgłos[illegible] się do

pracy 33 urzędników i 10 woźnych. Ambulanse są czynne, służba doręczeniowa również.

Fabrykacja marek niemieckich

Berlin, 28. 10. Według ostatniego urzędowego sprawozdania dla przygotowania papieru na banknoty niemieckie pracuje na 3 zmiany 22 fabryk papieru a samem drukowaniem zajętych jest 72 drukarnie poza olbrzymiemi zakładami graficznemi Reichsbanku. Pomimo olbrzymiej produkcji marek niemieckich w obrocie wewnętrznym odczuwa się nieustannie brak gotówki a urzędnicy państwowi otrzymują wynagrodzenie w kilka dni po terminie. Zaznaczyć należy, że rząd wydaje miesięcznie na pensje urzędników 1 i pół tryljona marek.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 2 listopada 1923 r.

* **Urząd Policyjny** donosi co następuje: Patenty domokrążne na rok 1923 nadeszły, o czem uwiadamia się interesowanych z tem, że te patenty zechcą domokrążcy odebrać w Kasie Skarbowej. Spis udzielonych patentów wyłożony jest w ratuszu pokój 13 II p.

* **Likwidacja majątków niemieckich.** Komitet Likwidacyjny zakwalifikował do likwidacji następujące majątki niemieckie: 1. Ludwiniec w pow. mogileńskim, obszaru 495 ha, własność Fryderyka v. Rheinbaben. 2. Wituchowo w pow. międzychodzkim, obszaru 763 ha, własność Joanny Scholz. 3. Sienno w pow. bydgoskim, obszaru 958 ha, własność Wilhelma v. Boru-Fallois. 4. Malczewo i Karsewo, w pow. witkowskim, obszaru 606 ha, względnie 151 ha, własność Waldemara hr. v. Schwerin. 5. Posiadłość ziemską w Zukowie i Otominie w pow. kartuzkim, obszaru 150 ha, własność Rudolfa Pfistera. 6. Posiadłość ziemską w Skarszewie, pow. grudziądzki, obszaru 106 ha, własność Romana Staecka. 7. Majętność Ciecholewy (ordynacja) w pow. starogardzkim, obszaru 2·700 ha, własność Olofa Ferdynanda Filipa Teodora bar. v. Paleska. Pozatem Komitet Likwidacyjny zakwalifikował do likwidacji około 170 osad kolonizacyjnych różnej wielkości w województwach poznańskiem i pomorskiem.

— **Śrem.** (Skutki niewłaściwej zabawy.) Mimo ostrzegań i wielu wypadków wywołania pożaru przez dzieci rodzice nie przestrzegają dostatecznie, aby nie bawiły się zapałkami. Skutkiem takiej zabawy dwojga dzieci spłonęły dnia 3. bm. trzy stogi, z których jeden na szczęście składał się ze słomy, a dwa inne z tegorocznego siana. Straż pożarna zapobiegła dalszemu rozszerzaniu się pożaru. Straty materjalne oblicza się na kilkadziesiąt miljonów mk.

— **Środa.** (Nieudane świętokradztwo.) W nocy z wtorku na środę usiłowano dokonać świętokradztwa w tutejszej farze. Szajka składała się z trzech opryszków pochodzących z kongresówki, już po nabożeństwie różańcowem pracowała nad przeprowadzeniem dobrze obmyślanego planu. Harcerzom wracającym z zbiórki podpadł mężczyzna, który wałęsał się po cmentarzu przy kościele. Pomni swego przykazania „harcerz jest bystry“ postanowili tropić owego mężczyznę który wnet się z cmentarza cofnął, udając się do współtowarzyszy, czekających na niego w pobliżu magistratu. I tutaj harcerze nie stracili przytomności. Zawezwawszy policję polecili aresztować podejrzanych, którzy z początku zaprzeczali zarzucanych im podejrzeniom. Energiczne śledztwo wykryło powoli, że banda ta jednakowoż plan zbeszczeszczenia tutejszego kościoła miała w nocy przeprowadzić. Przy tej sposobności ujawniło się że była to szajka, która godziła na kościół w Mądrych, gdzie została spłoszona, lecz mimo to okradła jeszcze potem pewnego tamtejszego gospodarza. Zeznali również, iż mieli zamiar w razie nieudania się kradzieży w tutejszym kościele targnąć się na kościoły inne w powiecie. Zdradzili też prawdopodobnego odbiorcę na skradzione przedmioty złote i srebrne w postaci żyda z Kongresówki. Dzięki sprawności harcerzy została szajka ta ujęta i wczoraj już odtransportowana do Poznania. Harcerzom za przyczynienie się do ujęcia niebezpiecznej bandy należy się prawdziwe uznanie.

Na sprzedaż:

1 wóz (rolwaga), 1 wóz z kufą do wody, 1 wóz o 2 kołach do mierzwy wywożen., 1 sieczkarnia ręczna i na konie, 1 maszyna do sieczenia trawy na parę koni, 2 pługi dwuskibowe, 1 radełko i 1 włóka, 2 mniejsze czujne ostre psy, dobre do podwórza i nocy.

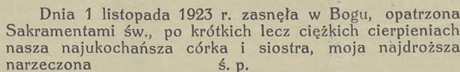
Zgłoszenia przyjmuje

Sośnicki ;-: Kołaczkowo
pod Borzykowem.

Kupuję
pszenicę, żyto i jęczmień po najwyższych cenach za gotówkę.
MłynParowy
Kaczanowo
Telefon numer 439.

Zamówienia na
STEMPLE
każdego rodzaju przyjmuje
A. Prądzyński.

Ia
Cement
portlandzki
Smołę
Lepik
Papę
na dachy
Karbolineum
Oleje
do maszyn, mot. i cylindr.
Smar
na osie
Sól
kuchenną, bydl., czerw.
stale na składzie
Wapno
budowlane i rolnicze
Węgiel
wagonowo
poleca tylko hurt.
HURTOWNIA SUROWCÓW
dla Roln. i Przemysłu T. A
Września
TELEFON nr. 5
Konto w P. K. O. 205·680.

Dnia 1 listopada 1923 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach nasza najukochańsza córka i siostra, moja najdroższa narzeczona ś. p.

Zofja Borecka

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 4-go listopada o godz. 4-tej z domu żałoby we Wrześni, o czem donoszą w nieutulonym smutku pogrążeni

rodzina i narzeczony.

Września, Poznań.

Sprzedam 2 płaszcze
damskie — dobre, flauszowe.
Adres wskaże Adm. Orędown.

WAPNO
rozgrzewa ziemię, wpływa na roślinność, poprawia oraz podnosi jakość i ilość ziarn, wydaje mocną i długą słomę.
WAPNO
wzbogaca ojców i synów.
WAPNO
dostarczamy natychmiast w każdej ilości
Bracia Schlieper
Hurtownia materjałów budowl.
Tel. 306 **Bydgoszcz** Tel. 361.

W czwartek rano podobało się Panu Bogu zabrać i policzyć w poczet swych Aniołków po krótkich cierpieniach naszego najukochańszego, drogiego synka i brata

Tadzinka

w 4 wiośnie życia, o czem donoszą w smutku pogrążeni

St. i M. Kulczakowie z rodziną.

Pogrzeb odbędzie się dnia 4-go bm. o godzinie $3^1/_2$ z domu żałoby przy ul. Podgórnej № 5.

Wełnę owczą
surową, brudną i praną zakupuję i wymieniam na przędzoną lub na manufakturę. Płacę ceny najwyższe. Proszę się przekonać.
Wełny jamprowe i swetrowe w wielkim wyborze.
Nici własnego wyrobu pierwszorzędnej jakości.
„TEKSTYL” właśc. Stan. Jóźwiak
Poznań, ulica Kantaka 6 (narożnik św. Marcina).
Proszę dokładnie zważać na firmę.

Licytacja
na drewno budulcow. i opałowe

podług wyrobionych zapasów odbędzie się

we wtorek, dnia 6-go listopada rb.
od godziny 9-tej przed poł. w gościńcu w Czeszewie.

Handlarze drzewa od kupna wykluczeni.

Nadleśnictwo Państwowe Czeszewo
p. Orzechowo.

Miłosławskie Fabryki Skór
i wyrobów skórzan. Tow. Akc. w Miłosławiu
poleca wyroby własnej fabrykacji:
buty, trzewiki, sztylpy, pasy zapędowe, torby, torebki, teki, portfele i uprząż od skromnych do najwykwintniejszych. Wykonanie dokładne. Ceny przystępne. Przyjmuje wszelkie gatunki skór do garbowania. Zakup skór sur. wszelk. rodzaju po najwyższ. cenach.

Wizytówki *wykonuje szybko i tanio* *drukarnia Prądzyńskiego.*

OGŁOSZENIE.

Aby móc sprostać zobowiązaniom finansowym i zasiłki pieniężne możliwie dostosować do rzeczywistych zarobków ubezpieczonych, Kasa zmuszona jest do wprowadzenia dalszych grup zarobkowych i tem samem do zmiany statutu.

Przewidziana zmiana statutu, która obowiązywać będzie od 1. 11. 1923 a którą uchwali Rada Kasy na najbliższem posiedzeniu, będzie następująca:

Grupa zarobk.	dla zarabiających w markach: dziennie	dla zarabiających w markach: tygodniowo	dla zarabiających w markach: miesięcznie	Płaca ustawowa wynosi dziennie marek
9—19 włącznie skreśla się.				
20—42 włącznie bez zmiany.				
43	ponad 140 000— 160 000	ponad 840 000— 960 000	ponad 3 500 000— 4 000 000	150 000
44	„ 160 000— 180 000	„ 960 000—1 080 000	„ 4 000 000— 4 500 000	170 000
45	„ 180 000— 200 000	„ 1 080 000—1 200 000	„ 4 500 000— 5 000 000	190 000
46	„ 200 000— 220 000	„ 1 200 000—1 320 000	„ 5 000 000— 5 500 000	210 000
47	„ 220 000— 240 000	„ 1 320 000—1 440 000	„ 5 500 000— 6 000 000	230 000
48	„ 240 000— 260 000	„ 1 440 000—1 560 000	„ 6 000 000— 6 500 000	250 000
49	„ 260 000— 280 000	„ 1 560 000—1 680 000	„ 6 500 000— 7 000 000	270 000
50	„ 280 000— 300 000	„ 1 680 000—1 800 000	„ 7 000 000— 7 500 000	290 000
51	„ 300 000— 330 000	„ 1 800 000—1 980 000	„ 7 500 000— 8 250 000	315 000
52	„ 330 000— 360 000	„ 1 980 000—2 160 000	„ 8 250 000— 9 000 000	345 000
53	„ 360 000— 390 000	„ 2 160 000—2 340 000	„ 9 000 000— 9 750 000	375 000
54	„ 390 000— 420 000	„ 2 340 000—2 520 000	„ 9 750 000—10 500 000	405 000
55	„ 420 000— 450 000	„ 2 520 000—2 700 000	„ 10 500 000—11 250 000	435 000
56	„ 450 000— 500 000	„ 2 700 000—3 000 000	„ 11 250 000—12 500 000	475 000
57	„ 500 000— 550 000	„ 3 000 000—3 300 000	„ 12 500 000—13 750 000	525 000
58	„ 550 000— 600 000	„ 3 300 000—3 600 000	„ 13 750 000—15 000 000	575 000
59	„ 600 000— 650 000	„ 3 600 000—3 900 000	„ 15 000 000—16 250 000	625 000
60	„ 650 000— 700 000	„ 3 900 000—4 200 000	„ 16 250 000—17 500 000	675 000
61	„ 700 000— 800 000	„ 4 200 000—4 800 000	„ 17 500 000—20 000 000	750 000
62	„ 800 000— 900 000	„ 4 800 000—5 400 000	„ 20 000 000—22 500 000	850 000
63	„ 900 000—1 000 000	„ 5 400 000—6 000 000	„ 22 500 000—25 000 000	950 000
64	„ 1 000 000	„ 6 000 000	„ 25 000 000	1 000 000

Składki będą wynosiły:
grupy 9—19 włącznie skreśla się, 20—42 włącznie bez zmiany, dla członków zaliczonych do:

43	grupy płacą: członek	27300,— marek,	pracodawca	40950,— marek,
44	„ „ „	30940,— marek,	„	46410,— marek,
45	„ „ „	34572,— marek,	„	51858,— marek,
46	„ „ „	38220,— marek,	„	57330,— marek,
47	„ „ „	41860,— marek,	„	62790,— marek,
48	„ „ „	45500,— marek,	„	68250,— marek,
49	„ „ „	49140,— marek,	„	73710,— marek,
50	„ „ „	52780,— marek,	„	79170,— marek,
51	„ „ „	57330,— marek,	„	85995,— marek,
52	„ „ „	62790,— marek,	„	94185,— marek,
53	„ „ „	68250,— marek,	„	102375,— marek,
54	„ „ „	73710,— marek,	„	110565,— marek,
55	„ „ „	79170,— marek,	„	118755,— marek,
56	„ „ „	86450,— marek,	„	129675,— marek,
57	„ „ „	95550,— marek,	„	143325,— marek,
58	„ „ „	104650,— marek,	„	156975,— marek,
59	„ „ „	113750,— marek,	„	170625,— marek,
60	„ „ „	122850,— marek,	„	184275,— marek,
61	„ „ „	136500,— marek,	„	204750,— marek,
62	„ „ „	154700,— marek,	„	232050,— marek,
63	„ „ „	172900,— marek,	„	259350,— marek,
64	„ „ „	182000,— marek,	„	273000,— marek

tygodniowo

Podając powyższe do wiadomości nadmienia się, że definitywne ogłoszenie nastąpi po uchwaleniu przez Radę Kasy. Września, dnia 30 października 1923 r.

Powiatowa Kasa Chorych we Wrześni.

Szambelan, zastępca przewodniczącego. **Walczak**, dyrektor.